

Обов'язкові компоненти
ОП «Економіка місцевого розвитку»

**Цикл професійно-орієнтованої гуманітарної та соціально-економічної підготовки
(загальної підготовки)**

ООК 1. *Методологія наукових досліджень та підтримання принципів академічної доброчесності*

Мета курсу: сприяти розвитку наукового світогляду здобувачів вищої освіти та засвоєння ними етичних принципів освітнього та дослідного процесів шляхом поглиблення розуміння норм академічної доброчесності, засобів та методів логічного мислення стосовно основних етапів проведення й організації наукового дослідження, динаміки на напрямів розвитку науки як динамічного цілого.

Знання: поняття та феномену «наука», її філософських та методологічних засад; ідеалів, норм, методів наукового пізнання; особливостей наукового етосу та норм академічної доброчесності; специфіку взаємодії науки з філософією, з іншими формами культурної творчості людства; загальних закономірностей наукового дослідження, фундаментальні проблеми пізнання; основних етапів становлення та зміни типів наукової раціональності; мати уявлення про співвідношення історичного та логічного в динаміці розвитку наукового пізнання.

Вміння: організовувати процес наукового дослідження та оформлювати його результати згідно з чинними правилами та нормами, включаючи заборону академічного плагіату; відрізнити достовірне наукове знання від недостовірнього; будувати логічну послідовність процесів наукового дослідження; працювати самостійно, з дотриманням дослідницької етики, академічної доброчесності та авторського права; планувати та управляти часом.

Зміст дисципліни:

1. Етика наукового дослідження
2. Методологія наукових досліджень.
3. Основи бібліографічного пошуку, перелік науково метричних баз та їх значущість, провідні сучасні інформаційні ресурси для пошуку інформації.
4. Авторське право.
5. Академічна доброчесність в освітньому процесі та науковій діяльності.
6. Політика формування академічної доброчесності в освітньому та науковому середовищі.
7. Правовий та етичний аспекти академічної доброчесності.
8. Плагіат в освітньому процесі, викладацькі та науковій діяльності.
9. Види академічної відповідальності.
10. Шляхи боротьби з академічною недоброчесністю в освітньому процесі та науковій діяльності.

ООК 2. *Емпіричні методи соціологічного дослідження*

Мета курсу: надання студентам необхідних теоретичних знань та практичних навиків з основних методів і процедур соціологічного дослідження

Знання: методологічних основ соціологічного дослідження; види, особливості та етапи проведення соціологічних досліджень; структура програми соціологічного дослідження; етичні засади проведення соціологічного дослідження; методи збору соціологічної

інформації; методи обробки і аналізу даних соціологічного дослідження; методи інтерпретації даних соціологічного дослідження

Вміння: скласти програму соціологічного дослідження з визначенням цілей, завдань, об'єкту, предмета, гіпотез, вибірки і інструментарію дослідження; готувати і проводити операції по збору первинної соціологічної інформації; розробити анкету для соціологічного дослідження; провести стандартизоване або глибинне інтерв'ю; обробляти і аналізувати дані для підготовки аналітичних рішень, експертних висновків та рекомендацій; інтерпретувати результати дослідження; підготувати звіт соціологічного дослідження; застосовувати в професійній діяльності знання емпіричних методів дослідження для вирішення організаційно-управлінських завдань;

Зміст дисципліни:

1. Характеристика соціологічного дослідження.
2. Програмування соціологічного дослідження.
3. Методи соціологічного дослідження.
4. Опитувальні методи в соціологічних дослідженнях.
5. Інтерв'ювання як метод соціологічного опитування.
6. Аналіз, узагальнення та використання результатів соціологічного дослідження.

ООК 3. Психологія управління та соціальні комунікації в розвитку території

Мета курсу: оволодіння теоретичними знаннями з психології та набуття відповідних умінь і навичок сучасної особистісної та ділової комунікації, налагоджувати міжособистісні соціальні взаємодії.

Знання: науково-теоретичних основ психології; сутності процесів навчання і виховання та методів, за допомогою яких, вони здійснюються; основні соціально-психологічні умови, що забезпечують життєдіяльність людини; психічні процеси та стани, що визначають особливість проявів поведінки людини в соціальному середовищі; ролі свідомості та самосвідомості у поведінці, діяльності і формуванні особистості людини; основних соціально-психологічних умов, що забезпечують життєдіяльність людини; наукових теорій психології, що пояснюють сутність соціально-психологічних проблем груп і колективів та психологічний клімат у них; основи міжособистісної та корпоративної культури спілкування.

Вміння: інтерпретувати власні психічні стани; здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами і процесами; визначити типи темпераменту, складати психологічну характеристику особистості, усвідомлювати закономірності міжособистісних стосунків у побуті та колективі; діяти на основі етичних міркувань (мотивів); проводити психологічний аналіз професійної діяльності та дисципліни; здійснювати професійну діяльність на засадах етики і соціальної відповідальності; мотивувати людей та рухатись до спільної мети, діяти соціально, відповідально та свідомо; оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді; налагоджувати міжособистісні соціальні взаємодії, володіти соціально-психологічними технологіями впливу у розв'язанні конфліктів, оптимізації соціальних стосунків, налагодженні ефективної взаємодії в колективі та співпраці зі ЗМІ.

Зміст дисципліни:

1. Формування та розвиток особистості. Психологія особистості.

2. Психологія пізнання та діяльності.
3. Людина в колективі.
4. Соціально-психологічний клімат.
5. Емоційна сфера особистості.
6. Вольова сфера особистості.
7. Форми взаємодії органів місцевого самоврядування з громадськістю.
8. Роль різних суб'єктів у розвитку партисипативної демократії на місцевому рівні.
9. Партисипативний бюджет як форма залучення громадськості до прийняття рішень на місцевому рівні.
10. Роль засобів масової інформації в демократичному врядуванні.

ООК 4. Ділова іноземна мова

Мета курсу: формування у слухачів необхідної комунікативної спроможності щодо оволодіння студентами діловою іноземною мовою як засобом ділового спілкування на професійному рівні, аналізом економічної ситуації та економічної діяльності в світі, знайомством зі світовим досвідом і досягненнями в галузі економіки, науки та техніки для подальшого використання їх в своїй практичній діяльності.

Знання: вимог до володіння іноземними мовами відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти для рівня магістра; усного монологічного і діалогічного мовлення в межах тематики ділової іноземної мови; новітньої автентичної інформації; лексичного матеріалу за темами ділового спілкування; продуктивного граматичного матеріалу та ін.

Вміння: ставити й вирішувати прикладні завдання на іноземній мові відповідно до сучасних професійних вимог; користуватися мовою для досягнення певних функціональних цілей в залежності від особливостей соціальної й професійної взаємодії, від ситуації, статусу співрозмовників й адресата мови й інших факторів, що стосуються прагматики ділового спілкування; обирати мовні форми, використовувати й перетворювати їх відповідно до низки екстралінгвістичних факторів (конкретних індивідів, які застосовують певні мовні одиниці у професійній сфері); вільно спілкуватися з професійних та наукових питань іноземною мовою.

Зміст дисципліни:

1. Працевлаштування.
2. Презентації. Проведення ефективних презентацій, правил та порад.
3. Ділове листування.
4. Бесіди: правила, структура, корисні слова.
5. Переговори.
6. Заявки на проекти до міжнародних фондів та грантів.

ООК 5. Інвайронментальна економіка

Мета курсу: формування цілісного світогляду та здатностей до системного мислення щодо сутності показників екологічної стійкості, вмінь і навичок виявлення пріоритетних напрямків економічної політики з позиції концепції сталого розвитку, а також вміння визначати та аналізувати екологічну стабільність територій.

Знання: взаємозв'язків між вимогами соціально-економічного розвитку, станом навколишнього середовища й умовами життєдіяльності мешканців територій; еколого-

економічних аспектів взаємодії суспільства і природи; економічної цінності компонентів навколишнього природного середовища та його оцінки у системі економічних розрахунків між суб'єктами господарювання; методичного інструментарію для економічного обґрунтування оптимальних напрямків соціально-економічного розвитку територій та країни в цілому та ін.

Вміння: надавати економічну оцінку екологічним проблемам, що існують, або є ймовірність їх виникнення; досліджувати проблему інвайронментальної економіки та основні напрямки її розвитку в Україні; визначати економічні цінності компонентів навколишнього природного середовища; здійснювати еколоґо-економічну оцінку сталого розвитку регіону на основі відповідних індикаторів та розробляти методичний інструментарій для економічного обґрунтування оптимальних напрямків соціально-економічного розвитку; розробляти методичний інструментарій для економічного обґрунтування оптимальних напрямків соціально-економічного розвитку; формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси та ін.

Зміст дисципліни:

1. Сутність інвайронментальної економіки.
2. Екологічні проблеми економічного розвитку та екологічна безпека на сучасному етапі цивілізаційного поступу.
3. Економічна оцінка природних ресурсів.
4. Сутність природних факторів і антропогенних проблем довкілля.
5. Сутність економічної ефективності природокористування.
6. Природні ресурси як фактор соціально-економічного розвитку.
7. Механізм державного управління природоохоронною діяльністю.
8. Порушення навколишнього природного середовища та види забруднень.

Цикл професійної та практичної підготовки

ООК 6. Основи економіки місцевого розвитку

Мета курсу: критично актуалізувати та доповнити знання щодо основних понять, механізмів і інструментів місцевого економічного розвитку та удосконалити вміння, що забезпечують здатність посадових осіб місцевого самоврядування їх використовувати, готувати рішення щодо місцевого економічного розвитку, забезпечувати їхню інституційну підтримку.

Знання: принципів, моделей та інструментів місцевого економічного розвитку, їхнє застосування у конкретних ситуаціях; базових положень вітчизняної законодавчої та регуляторної бази місцевого економічного розвитку; основні функції та завдання установ та фахівців з місцевого економічного розвитку.

Вміння: ідентифікувати фактори, що впливають на економічний розвиток на місцевому рівні; розробляти, обґрунтовувати та приймати ефективні рішення з питань соціально-економічного розвитку територій та управління суб'єктами економічної діяльності; визначати готовність громади до локального економічного розвитку; встановлення зацікавлених сторін та установ, які потрібно залучити; оволодіння необхідними практичними інструментами як для фахівця з місцевого економічного розвитку; з'ясування основних перешкод у діяльності інституцій місцевого економічного розвитку та ін.

Зміст дисципліни:

1. Призначення, характеристики та принципи місцевого економічного розвитку.
2. Парадигма сталого розвитку територій.
3. Зарубіжний досвід місцевого економічного розвитку.
4. Нормативно-правове забезпечення місцевого економічного розвитку.
5. Компетенції спеціаліста з місцевого економічного розвитку.
6. Інструментарій місцевого економічного розвитку.
7. Управління та інституційне забезпечення місцевого економічного розвитку.
8. Співробітництво в місцевому економічному розвитку.
9. Гендерні ініціативи в місцевому економічному розвитку.
10. Найкращі практики місцевого економічного розвитку.

ООК 7. Місцевий бізнес та підприємництво

Мета курсу: набуття фундаментальних економічних знань, формування економічного мислення, що відповідає сучасним ринковим відносинам та умовам, формування навичок організовувати бізнес та підприємництво на відповідному територіальному рівні, приймати обґрунтовані та ефективні рішення з метою економічного розвитку територій.

Знання: ключових понять, індикаторів, джерел інформації, показників моніторингу умов ведення бізнесу; проблем ведення сучасного бізнесу в контексті його регулювання; різних аспектів здійснення державної політики щодо стимулювання розвитку підприємництва; функцій та завдань установ, які опікуються питаннями підтримки розвитку місцевого бізнесу і підприємництва; механізм втілення підприємницьких ідей; технології започаткування власної справи та організації бізнесу; рушійні сили, умови та принципи підприємницької діяльності; сутність, форми та методи конкурентної боротьби; сутність та структуру економічної власності; державне регулювання підприємництва.

Вміння: обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання на місцевому рівні; оцінювати бізнес-клімат території та місцевий політичний курс, який впливає на розвиток підприємницького середовища; виявляти негативні та позитивні чинники для розвитку бізнесу; розробляти цільові програми розвитку підприємницького середовища; розробляти схеми реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності-фізичної особи; обґрунтовувати та застосовувати теоретико-методичні підходи щодо створення соціального підприємництва в територіальних громадах; оцінювати вплив результатів діяльності суб'єктів господарювання на фінансове забезпечення місцевого розвитку; обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

Зміст дисципліни:

1. Створення сприятливого бізнес-клімату для місцевого економічного розвитку.
2. Роль кваліфікованих трудових ресурсів для місцевого економічного розвитку.
3. Регулювання підприємницької діяльності на місцевому рівні.
4. Інструменти (інституції) створення та підтримки місцевого розвитку.
5. Порядок розробки програм розвитку місцевого економічного розвитку та підприємництва.
6. Соціальне підприємництво.
7. Гендерні аспекти місцевого економічного розвитку.
8. Екологічна сталість та її зв'язок з місцевим бізнес-середовищем.

ООК 8. Маркетинг та брендинг територій

Мета курсу: надання системних знань щодо стимулювання розвитку територій на засадах маркетингу, розвиток основних складових когнітивного, функціонального та ціннісного компонентів професійної компетентності посадових осіб місцевого самоврядування щодо організації та здійснення ефективного управління з використанням інструментів публічного маркетингу.

Знання: методології маркетингу, термінології, основних принципів та завдань; особливостей маркетингу територій з точки зору публічного управління; етапів підготовки маркетингової стратегії; сутності і можливостей маркетингових досліджень, їх ролі у розробці та здійсненні успішних маркетингових проектів територіальних громад; типології маркетингових стратегій за формою, змістом та способом реалізації; підходів та механізмів розробки бренду територій; стратегії розвитку бренду територій.

Вміння: використовувати можливості та інструменти маркетингу при підготовці управлінських рішень, визначення параметрів місцевої ідентичності, розробки бренд-платформи й концепції бренду територій; створювати підтримку ефективної взаємодії з громадськістю, державними і недержавними інституціями, бізнесом у процесі маркетингу та стратегічного планування розвитку регіонів, міст, об'єднаних територіальних громад та інших населених пунктів; використовувати брендинг в управлінні маркетинговою активністю територій; створювати підтримку ефективної взаємодії з громадськістю, державними і недержавними інституціями, бізнесом у процесі маркетингу та брендингу регіонів, міст, ОТГ та інших населених пунктів.

Зміст дисципліни:

1. Методологічні засади маркетингу територій.
2. Маркетингові дослідження територій.
3. Класифікація брендів.
4. Позиціонування брендингу територій та розробка бренд-стратегії.
5. Інтегровані комунікації бренд-стратегії при брендингу територій.
6. Моделі формування та розвитку бренд-стратегії.
7. Особливості управління бренд-стратегією та брендингом територій.

8. Формування маркетингової стратегії, цільові групи й сегментація ринку.
9. Брендинг міста: пошук міської ідентичності. Процес брендингування міста
10. Маркетингова комунікація.

ООК 9. Стратегічне планування та прогнозування економічного розвитку територій

Мета курсу: формування у студентів базових знань з методології стратегічного планування та програмування економічного розвитку територій, необхідних для прийняття ефективних управлінських рішень у подальшій професійній діяльності.

Знання: шляхів реалізації стратегічних підходів у забезпеченні реалізації реформ на місцевому рівні, володіння необхідною інформацією про зміни у нормативно-правових актах, усвідомлення передумов і наслідків їх прийняття для розвитку територіальних одиниць в Україні; розуміння передумов, переваг і технологій здійснення стратегічного управління місцевим економічним розвитком; визначення схожості/відмінності моніторингу та оцінки місцевого економічного розвитку та ін.

Вміння: визначення цілей, впровадження стратегій через управління оперативними програмами і проектами, моніторингу і оцінювання досягнення результатів; застосування наукового, аналітичного, методичного інструментарію для формування та обґрунтування стратегій місцевого економічного розвитку та пов'язаних з цим управлінських рішень; оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень; формування групи зацікавлених сторін місцевого економічного розвитку; розвиток складових функціональної компетентності з питань стратегічного управління і проектного менеджменту та оволодіння вміннями формування проектних пропозицій; прийняття ефективних рішень за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень та ін.

Зміст дисципліни:

1. Поняття і принципи стратегічного планування розвитку територій.
2. Організаційне забезпечення процесу розроблення стратегічних документів територіального розвитку.
3. Форми взаємодії органів місцевого самоврядування з громадськістю під час стратегічного планування місцевого розвитку.
4. Компоненти стратегічної платформи плану розвитку територій.
5. Методика визначення пріоритетів стратегічного плану.
6. Програмний підхід в стратегічному плануванні.
7. Екологічне оцінювання в стратегічному плануванні.
8. Впровадження стратегічного плану місцевого розвитку.
9. Моніторинг та оцінка стратегій місцевого економічного розвитку.
10. Сутність програмування та організація розробки цільових комплексних програм.
11. Оцінка ефективності цільових програм місцевого розвитку.
12. Модель «внесок-продукт», вимоги до індикаторів.

ООК 10. *Управління проєктами*

Мета курсу: надання слухачам необхідних знань щодо сучасних концепцій, підходів, технологій, методів та моделей управління проєктами місцевого економічного розвитку та опанування ними уміннями застосовувати проєктний підхід при вирішенні задач місцевого економічного розвитку і розробці відповідних проєктних заявок.

Знання: сучасних моделей і методів управління проєктами місцевого економічного розвитку, які базуються на філософії життєвих циклів проєктів та програм, орієнтованих на кінцеві результати; сутності основних складових системи управління проєктами (управління часом, вартістю, якістю, змістом, інтеграцією, ризиками, командою та іншими аспектами управління проєктами); особливостей організації та технології управління проєктами.

Вміння: використовувати проєктний підхід для вирішення задач місцевого економічного розвитку задля досягнення стратегічних результатів з мінімальними витратами ресурсів; використовувати на практиці інструментарій проєктного управління для розв'язання місцевих проблем, реалізації стратегій та програм місцевого та регіонального розвитку; упроваджувати кращі практики з управління проєктами в управлінську діяльність, застосовувати проєктний підхід в управлінні проєктами розвитку територій; розробляти на основі проєктного підходу заходи щодо оптимізації процесів управління проєктами – управління часом, вартістю, закупівлями, якістю, ризиками тощо; розробляти проєктні заявки, здійснювати моніторинг та оцінювання проєктів.

Зміст дисципліни:

1. Загальна характеристика управління проєктами.
2. Методологія, інструментарій та критерії оцінки проєктів.
3. Комерційний та технічний аналіз проєкту .
4. Екологічний аналіз проєктів.
5. Інституційний аналіз проєкту.
6. Соціальний аналіз проєкту.
7. Фінансовий аналіз проєкту.
8. Економічний аналіз проєкту.
9. Комплексна оцінка проєкту.

ООК 11. *Прикладні інформаційні системи в територіальних громадах*

Мета курсу: отримання теоретичних знань і практичних навичок створення, впровадження, функціонування, застосування інформаційних систем та інформаційних технологій щодо забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування та відповідних фахівців.

Знання: сутність і значення інформаційних систем у розвитку сучасного інформаційного суспільства; задачі створення, впровадження та ефективного використання прикладних інформаційних систем в місцевій економіці; програмні засоби реалізації інформаційних процесів, основні характеристики універсальних інформаційних технологій введення, перетворення, переробки, передачі та подання економічної інформації; сучасні тенденції в сфері розробки та експлуатації інформаційних систем в місцевих органах влади; основні задачі супроводу інформаційних систем; політику безпеки в сучасних інформаційних системах; функціональні можливості інструментів бізнес-аналітики, а також специфіку роботи CRM-систем, призначених для оптимізації бізнес-процесів із взаємодії зі стейкхолдерами місцевих громад.

Вміння: використовувати для вирішення аналітичних і проектних завдань сучасні прикладні інформаційні системи та інформаційні технології; вибирати та застосовувати сучасні програмні засоби для вирішення завдань в сфері місцевих економіки, фінансів і бізнесу; використовувати системи пошуку професійної інформації в глобальних мережах; представляти, перетворювати і аналізувати дані економічного характеру в різних форматах; вибирати інструментальні засоби для обробки економічних даних у відповідності з поставленими завданнями, аналізувати результати розрахунків і обґрунтувати отримані висновки; керувати проектами за допомогою прикладних проектних засобів, аналізувати та презентувати отримані результати; розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем; приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та прикладного інформаційного інструментарію соціально-економічних досліджень.